

İLKÖĞRETİM KURUMLARI STANDARTLARI (İKS) UYGULAMASINA DAİR OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ (Erzincan İli Örneği)

Durdağı AKAN*

Sinan YALÇIN**

İsa YILDIRIM***

Özet

Eğitim örgütlerinde öz değerlendirme okulların mevcut durumu hakkında bilgi verir. Okulların neyi yapıp neyi yapamadıklarını ortaya çıkaran öz değerlendirme süreci okulların etkililiğini ve verimliliğini artırır. Öz değerlendirme sayesinde okullar kendileri hakkında bilgi sahibi olurken aynı zamanda gelecek açısından da bir değerlendirme yapma fırsatı bulur. Bu çalışmanın amacı 2010-2011 eğitim öğretim yılından itibaren ilköğretim okullarında uygulanmaya başlanan, okulların kendi öz değerlendirme sürecini harekete geçirmesine imkan tanıyacak olan ilköğretim kurumları standartları(İKS) uygulamasına ilişkin ilköğretim okul müdürlerinin görüşlerini değerlendirmektir. Bu amaçla Erzincan il merkezinde bulunan 20 ilköğretim okul yöneticisinin görüşlerine başvurulmuştur. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır ve elde edilen bulgular nitel veri analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre okul müdürlerinin genel olarak ilköğretim kurumları standardı uygulaması hakkında olumlu düşüncelere sahip oldukları ancak bu uygulama hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, velilerin uygulamaya karşı ilgisiz oldukları, okullarının teknik alt yapısının yeterli olmadığı ve uygulama aşamasında bir takım sorunlarla karşılaştıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Okul yöneticisi, öz değerlendirme, ilköğretim kurumları standardı

Giriş

Küreselleşme, yaşam boyu eğitime artan gereksinim, iletişim teknolojilerindeki hızlı ve yoğun gelişmeler, diğer bütün kurumlar gibi eğitim kurumlarını da büyük ölçüde etkilemiştir. (Karaca, 2008). Eğitim kurumları; çevrede meydana gelen bu değişimleri doğru algılayabilmek ve beklenmedik fırsatlardan yararlanabilmek için hızlı ve doğru bir şekilde karar verebilmeli (Ada ve Akan, 2007), kendilerini değişen çevre şartlarına göre yeniden yapılandırırken mevcut yönetim anlayışlarını sorgulamalı ve kaliteyi yakalamak için daha iyi bir yönetim anlayışının nasıl sağlanabileceği sorusuna yanıt aramalıdır (Çarıkcı, 2006).

* Yrd. Doç. Dr. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi / Erzurum

** Şehit Cengiz Topel İlköğretim Okulu / Erzincan

*** Palandöken İlköğretim Okulu / Erzurum

Yönetimin temel amacı, örgütün daha etkili hale getirilmesidir. Örgütlerin etkililiğinin artırılmasında kuşkusuz yönetime önemli roller düşmektedir. Örgütlerin istenilen noktaya gelmesini sağlayan araçlardan birisi de örgüt yönetiminin öz değerlendirme yapabilme yeteneğidir. Yönetimde öz değerlendirme örgütünün amaçlarına ulaşma derecesini artırır, eğitim etkinliklerinin sürekli gelişmesini ve yenilenmesini, örgütün işleyiş sürecindeki hataların eksikliklerin tespit edilip giderilmesini sağlar. Örgütler kendi öz değerlendirmelerini yaparak yaptıkları işi başarıma derecelerini ve etkililiklerini ortaya çıkarırlar. Öz değerlendirme sayesinde kurumlar kendi fotoğraflarını çekerek kendileri hakkında bilgi sahibi olurlar. Son yıllarda Milli Eğitim Bakanlığına yapılan ve yapısal yenilikler arasında sıralanan “İlköğretim Kurumları Standartları” uygulaması önemli bir değerlendirme süreci olarak görülmektedir. İlköğretim kurumları standartları okulda öğrenciye yönelik sunulan her türlü hizmete ilişkin verilerin toplanmasını, analiz edilmesini ve değerlendirilmesini sağlayacak bir öz değerlendirme sistemi olarak nitelendirilebilir. İlköğretim kurumları standartları uygulaması bir iç denetim sürecidir. Bu uygulamayla örgüt çalışanlarının kendi performanslarının, örgütün hedeflerine ulaşma derecesinin, örgütün güçlü ve zayıf yönlerinin örgüt çalışanları tarafından belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Değerlendirme:

En genel ifadesiyle değerlendirme, bir faaliyet ya da bir nesnenin değeri hakkında bir yargıya varmaktır. Değerlendirme, işletme ya da kurumlarda yönetim açısından önem taşır. Yönetim, temelde, örgütsel amaçları gerçekleştirmeyi hedefleyen bir süreç ise değerlendirme de bu amaçlara ulaşmada ne derecede başarılı olduğunun belirlenmesini sağlayan bir süreçtir (Alkan, 1996).

Örgütlerin amaçlarına ulaşabilmesi mevcut kaynaklarını en verimli bir şekilde kullanabilmesine bağlıdır. Örgütsel faaliyetlerin planlaması ne kadar önemli ise bu faaliyetlerin izlenmesi ve amaca uygunluğu konusunda gerekli değerlendirmenin yapılması da bir o kadar önemlidir. Değerlendirme birbirini tamamlayan iki temel işleve hizmet eder. Birincisi geliştirme odaklı, kurumun güçlü yanlarını tanımlayıp bunların daha da kuvvetlenmesini ve zayıflıklarının iyileştirilmesini amaçlayan (süreç odaklı) değerlendirme, ikincisi ise geçmişe dönük somut başarıyı değerlendiren kanıtlayıcı (sonuç odaklı) değerlendirmedir (Aydın, 2008). Süreç odaklı veya sonuç odaklı da olsa değerlendirme amaçlara yönelik olur. Eğitimde değerlendirmenin temel amacı öğrenme- öğretme sürecini geliştirmek olmalıdır. Ayrıca öz değerlendirme bu sürecin önemli bir parçasını oluşturur.

Öz değerlendirme:

Öz değerlendirme, tüm akreditasyon sürecinin en önemli aşaması (Cıs, 2003), kurum yönetiminin belirlenen bir modele (standartlara) göre başarı düzeyini, bu modelin (standartların) uygulanmasındaki aksaklık ve eksiklikleri, çalışanların, müşterilerin ve diğer paydaşların neler beklediğini, ne kadar mutlu olduğunu, yukarıdaki bilgiler ışığında hedeflere ulaşmak için neler yapılması gerektiğini öğrenmek için yapılan sistematik çalışma ve değerlendirmedir (EFQM, 1999).

Öz değerlendirme, bir örgütün neyi nasıl yapacağına dair söyledikleri incelemek gerçek uygulama ve sonuçlarla karşılaştırılması (Cortada ve Woods, 1995; Akt:

Aksu 2002), kalite sisteminin gereklerinin yerine getirilip getirilmediğinin kurum tarafından değerlendirilmesi (Kal Der, 2002), belirli ölçütler çerçevesinde, girdiler, süreçler, çıktılar ve sonuçlar açısından çalışanın ya da kurumun kendini değerlendirmesi (MEB, 2010), olarak ifade edilebilir. Çalışanların performanslarını değerlendirme de bu kapsamda düşünülebilir.

Genel olarak öz değerlendirme bir örgütün kuvvetli ve zayıf yönlerini ortaya çıkaran, geldiği noktayı tespit etmesine yardımcı olan, gelecek kurgusu yapmasına imkân sunan, hakkında veri elde etmesini sağlayan sürekli iyileştirme adımıdır. Öz değerlendirme, işletmede düzenli stratejik ya da operasyonel planlama süreci için bir başlangıç noktası oluşturur ve sürekli iyileştirmeyi sağlar (Emanet, 2007). Conti'ye (1998) göre öz değerlendirmenin amacı, kuruluşun yeteneklerinin, hedefleri ve stratejilerine uygun duruma getirilmesi amacıyla oluşturulacak olan iyileştirme plânları için girdi sağlamaktır.

Öz değerlendirme uygulaması ile kuruluşlar iyileştirme faaliyetlerini başlatır ve gelişmeleri sürekli izleyerek planlarını gözden geçirirler (Kunst and Lemmink, 2000; Bou-Llusar , 2003, Akt: Çarıkçı, 2006).

Eğitim kurumlarında öz değerlendirme:

Günümüz dünyasında kalitenin yakalanması amacıyla, eğitim örgütlerinin sürekli gelişme eğiliminde olması büyük önem kazanmıştır. Bu doğrultuda yürütülen çalışmalarda, okulun/kurumun sadece dış deneticiler tarafından denetlenmesi değil, kendi kendini değerlendirerek, öz değerlendirme yaparak, okulun iyileştirme çalışmalarını gerçekleştirmesi, hedeflerini oluşturması amaçlanmaktadır (Uçar ve Öztürk, 2010).

Eğitimde kaliteyi belirleyen önemli adımlardan biri değerlendirme sürecidir (Paykoç, 1995). Değerlendirme ile bir örgütün faaliyetlerinin örgütün amaçlarına uygunluğu belirlenir (Yıldırım, 2010). Değerlendirme sayesinde, arzu edilen başarımla gerçek başarımlar karşılaştırılır ve örgütün etkililiği ile başarımlar sonuçları izlenir (Aksu 2002). Örgütün, programın ve etkinliklerin gerçekleştirmeye çalıştığı amacı ne ölçüde veya ne kadar iyi gerçekleştirdikleri saptanır (Başar, 2004). İşi yapana ya da işe ilişkin olarak bir yargıya varılır (Ataklı, 1996). Daha az ölçme, daha fazla betimleme ve eğitim öğretim olaylarının aydınlatılması ve bu olaylara dâhil farklı kişiler için bu anlamların ne ifade ettiği tanımlanır (Sergiovani 1995, Akt: Aydın, 2008). Çeşitli kararlar almak için gerekli bilgi sağlanır (Taymaz, 2011). Standartlara ulaşma derecesi (Erdoğan, 2010) belirlenmiş olur.

Öz değerlendirme ise birey, ekip ya da kurumların, kendi kendilerini belirli yöntem ve teknikler kullanarak, belirli kriter ve göstergeler doğrultusunda değerlendirmeleri olarak tanımlanabilir (Uçar ve Öztürk, 2010). Öz değerlendirme sizin kim olduğunuza dair size bilgi veren bir süreçtir. Bu süreç kurumların kendilerini tanımasına fırsat sunarken aynı zamanda gelişmesi için de kurumlara imkân sunmaktadır. Okulların en iyiyi arama ve mükemmele ulaşmalarını sağlayacak olan, kendi öz değerlendirmelerini yapabileceğini kazanabilmeleridir. Okullar, öz değerlendirme adına faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin doğurduğu neticeleri kontrol edip, karşılaştırıp, kalite standartlarını yakalayabiliyorsa, kurum beklentilere cevap vermiş olur. Eğitim kurumlarında yapılan öz değerlendirme süreci etkili okulu oluşturma

çabalarına katkı sağlayarak, okulların etkililiğini belirleyen, amaç, işlev ve misyonu yerine getirebilme yeterliliğini güçlendirici etki yapar.

Okullarda öz değerlendirme sürecinin başarılı olabilmesi için, okul çalışanlarının süreç ve sonuç değerlendirme ve iyileştirme çalışmalarına katılımlarının sağlanması çok önemlidir (Finn ve Porter 1994; Akt; Ensari, 2002). Okullarda gerek çalışanlar, gerekse öğrenciler açısından, öz değerlendirme mekanizmalarının güçlendirilmesine dönük uygulamalara yer verilmelidir (Şişman, 2004). Öz değerlendirme sürecinde okul, bir "Okul toplumu ve Öğrenci Profili" oluşturacaktır ve burada okul programı ile karşılaşması gereken öğrenci yüksek gaye ve hedefleri, gereksinimleri ve becerileri ortaya çıkarılacaktır (Cıs, 2003). Öz değerlendirme sayesinde, okulların becerileri gelişecek, örgüt çalışanlarının sorumlulukları güçlenecek, eğitim öğretim faaliyetlerine dönük olarak çalışanlar güdülenmiş olacak, mükemmelliği yakalama çabaları için okullarda bir zemin oluşacaktır. Bir eğitim kurumunda öz değerlendirme yapmanın faydalarını şöyle sıralayabiliriz;

- 1- Eğitim öğretim faaliyetlerinin geliştirilmesi ve mükemmelleştirilmesi amacıyla, geniş kapsamlı bir süreç değerlendirme yapılmasını sağlar.
- 2- Eğitim öğretim sürecinin paydaşları olan öğretmen, öğrenci, yönetici ve veliyi okulun geliştirilmesi sürecine katar.
- 3- Okul çalışanlarını, kaliteyi yakalama yönünde teşvik eder.
- 4- Okulların olumlu ve olumsuz yanlarını saptamaya imkân tanır.
- 5- Eğitim öğretim faaliyetlerinin hangi aşamada olduğunu belirlemeye yarar.
- 6- Okulların etkililiğini ve verimliliğini arttırmada bir araç olarak işlev görür.
- 7- Okulların kendilerini karşılaştırmasına fırsat sunar.
- 8- Okullarda yönetişimi sağlayarak ortak bir dil oluşmasına neden olur.
- 9- Okulların amaçları doğrultusunda işlerliğini arttırır.
- 10- Okulların iyileşmesi ve gelişmesi adına sürekliliği sağlar.
- 11- Okulların hedeflere ulaşmak için strateji geliştirmesini sağlar.

Milli Eğitim Bakanlığının, okullar tarafından yürütülmekte olan eğitim öğretim faaliyetlerini daha etkili ve verimli hale getirebilmek için çeşitli dönüşümsel uygulamalara başvurduğu gözlenmektedir. İlk olarak 2004-2005 eğitim öğretim yılında yapılandırmacı yaklaşımı temele alan yeni ilköğretim müfredatını uygulamaya başlamış, ardından 2011 yılından itibaren de hem eğitim öğretim sürecine hem de okul yönetimine katkı sağlayacağı düşünülen ilköğretim kurumları standartları uygulamasını başlatmıştır.

İlköğretim kurumları standartları uygulaması için, ilkönce coğrafi dağılım dikkate alınarak rastlantısal olarak 26 il seçilmiş ve seçilen bu illerden toplam 100 adet ilköğretim okulu pilot olarak alınmıştır. Pilot uygulama kapsamına ilköğretim okulları ile birlikte, bu okulların bağlı olduğu ilçe ve il milli eğitim müdürlükleri ile ilköğretim müfettişleri başkanlıkları da alınmıştır. Bu bağlamda uygulamaya başlanan ilköğretim kurumları standartları çalışması ile okullar tarafından verilen eğitim faali-

yetlerinin daha etkin ve verimli kılınmasını ve buna dayalı bir yönetim anlayışını ve yönetim alanında öz değerlendirme mekanizmasını harekete geçirebilmeyi amaçladığı düşünülmektedir (M.E. B, 2010).

İlköğretim Kurumları Standardı (İKS)

İlköğretim kurumları standartları uygulaması, okullarımızın belirlenen alanlardaki mevcut durumlarının tespit edilmesi, olması gereken durum ile farkın ortaya konulması ve devamında okullarımızın hedeflenen niteliklere ulaştırılması amacıyla gerek duyulan geliştirici faaliyetlere kaynak oluşturabilmesi için yapılan bir çalışmadır (MEB, 2010).

İlköğretim kurumlarının eğitim öğretim faaliyetlerini yürütürken, kendi yeterliliklerini ve eksikliklerini belirlemeye fırsat sunacak olan bu uygulama, bir bakıma okul yönetimlerinin özleştirme yapmalarına da imkân tanınması, ilköğretim okullarının mevcut durumunu ortaya koyması ve gelecek ile ilgili plan ve programları oluşturması bakımından ilköğretim yöneticilerinin elini güçlendirmesi, yönetim alanına yeni bir bakış açısı getirmesi, okulların kendini değerlendirmesi, güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmesi, yönetim gibi konularda yöneticilere kolaylık sağlaması gibi avantajları ile ilköğretim kurumlarında ki önemli bir boşluğu doldurması umulmaktadır.

İlköğretim kurumları standartları uygulaması, bir geliştirme hareketi ve eğitim öğretim faaliyetlerini, çağdaş eğitim seviyesine çıkarma gayretidir. Bu uygulama ile ilköğretim okullarında eğitim öğretim faaliyetlerinin daha düzgün ve amaca dönük olarak yapılabilmesi amaçlanmaktadır. Eğitim öğretim yuvası olan okullara, öğrencilerin gözüyle ve dünyasıyla bakarak onlar için iyi bir eğitim öğretim ortamı hazırlama çabasıdır.

İlköğretim kurumları standartları uygulamasının oluşturulması çalışmaları Kasım 2007-Aralık 2009 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Ancak bu çalışma tek başına yürütülen bir çalışma olmayıp, bu alanda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geçmiş yıllarda gerçekleştirilen birçok çalışmanın sonuçlarını da kapsayacak ve bunları bütünlüştürecek biçimde yürütülmüştür (M.E. B, 2010).

Bu çalışmalardan biriside toplam kalite yönetimi (TKY) felsefesidir. Toplam kalite yönetimi (TKY) son yıllarda kamu ve özel işletmelerinde uygulan bir yönetim anlayışıdır. Toplam Kalite Yönetimi günümüzde çağdaş bir yönetim felsefesi olarak kabul edilmektedir. Sistemin bir bütün olarak ele alınması, tüm süreçlerin, çalışanların bir bütün olarak yönetilmesi gerekmektedir. Toplam Kalite Yönetimi bunu öngören bir yönetim felsefesidir (Türkyılmaz, 2009). Toplam kalite yönetimi felsefesi (TKY) ile kurumların “kalite, verimlilik ve performans kriterlerini” geliştirme çabası amaçlanmaktadır. Toplam kalite yönetimi felsefesi ile eğitim sürecinde kalite ve standart kavramları ile öğrencinin eğitim sonrasında karşılaşacağı ekonomik pazarın öngördüğü meslek yeterliliklere sahip, yüksek performanslı işgücünün yetiştirilmesi hedeflenmektedir. İlköğretim kurumları standartları uygulaması toplam kalite yönetimi anlayışına dayanmaktadır. Bu uygulama, toplam kalite yönetimi felsefesine benzer bir şekilde, katılımcılık, kendini ifade hakkı, kararların birlikte alınması ve uygulanması, sorunların birlikte tespit edilmesi ve çözülmesi gibi eğitim kurumlarında, öz değerlendirme sürecini güçlendirecek, eğitim faaliyetlerinin amaca dönük olarak daha planlı ve programlı bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlayacak davranış biçimlerini eğitim kurumlarına kazandırmayı amaçlamaktadır.

İlköğretim kurumları standartları, eğitim yönetimi, öğrenme ve öğretme süreçleri ve destek hizmetlerinden oluşan üç standart alanı hedeflemektedir. Bu standart alanlarından eğitim yönetimi standart alanında, stratejik planlama, mesleki gelişim, kararlara katılım, özel bilgilerin korunması, akademik başarı, e-okulun kullanımı, okula erişim ve devam alt standart alanları vardır. Eğitim Yönetimi Alanı, okul bazında; okulun gelişimini ve bunun için etkili stratejik planlamayı, okul çalışanlarının mesleki gelişimini, temel okul aktörleri olarak öğretmenlerin, çocukların ve velilerin okul yönetimine katılımını, okul aktörlerinin okula uyum, bağlılık, motivasyonlarının artırılmasını ve mahremiyet haklarının korunmasını, çocukların akademik başarıları ve gelişimlerinin etkili şekilde yönetilmesini, bir yönetim aracı olarak e-okul sisteminin etkin kullanımını, okulun kayıt kabul alanındaki tüm çocukların erişim ve devamlarının sağlanmasını temel almıştır.

Öğrenme ve öğrenme süreçleri standart alanı; sınıf içi standartları, okul içi standartları ve çevre ile olan ilişkileri kapsayan standartlardan oluşmaktadır. Sınıf düzeyinde standartlar; çocukların gelişim ve öğrenme ihtiyaçlarının belirlenmesi, sınıf öğrenme etkinlikleri, çocukta çevre bilincinin geliştirilmesi, öğrenme materyalleri, bilgi iletişim ve eğitim teknolojilerinin kullanımı, ölçme-değerlendirme uygulamaları, eğitsel rehberlik, kaynaştırma eğitimi uygulamalarını içermektedir. Okul düzeyinde standartlar; sosyal, sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikler, mesleki rehberlik ve yönlendirme uygulamaları, eğitim-öğretim mekânları ve bunların sağladığı öğrenme olanaklarını içermektedir. Çevre ile ilişkiler standartları ise; okulun eğitim-öğretimde çevre olanaklarından yararlanması, okul olanaklarının çevre tarafından kullanılması ile bunların sonuçları itibariyle öğrenme süreçlerinin öğrenci merkezli olma durumunu değerlendirmeye yönelik standartlardan oluşmaktadır (M.E. B, 2010).

Üçüncü ve son olarak ta destek hizmetleri standart alanı; okullardaki güvenlik, sağlık, beslenme ve temizlik standartlarından oluşmaktadır. Bu standart alanları, okulların; fiziki koşulları, yakın çevresi, acil ve riskli durumlara yönelik hazırlık ve önlemleri, servis araçları ve YİBO pansiyonları olarak güvenliği, kişisel rehberlik, psiko-sosyal destek ve şiddet, istismarı önleme açısından psiko-sosyal ortamın güvenliği ve sağlığı, okul sağlığı, beslenme ve YİBO' nda ara öğün uygulamaları olarak sağlık ve beslenme hizmetleri, Okul eğitim-öğretim mekânları, okul tuvaletleri, YİBO' nun yatakhane, banyo ve çocukların kişisel temizlik ve bakım olanakları olarak temizlik ve sağlığa uygunluğu ile bunların sonuçları itibariyle okul ortamının durumunu değerlendirmeye yöneliktir (M.E. B, 2010).

İlköğretim kurumları standartları uygulaması, ilköğretim okullarında verilen eğitim öğretim hizmetlerinin mevcut durumu hakkında kendilerini değerlendirebilmek (öz değerlendirme) ve okul gelişim çalışmalarında kullanılmak üzere bir temel oluşturabilmek amacıyla hazırlanmıştır. İlköğretim kurumları standartları uygulaması açısından öz-değerlendirme, bir ilköğretim okulunun girdiler, süreçler, çıktılar ve sonuçlar olarak reel durumunu, sistematik ve periyodik biçimde teşhis etmeye yönelik özgül bir okul yönetim sürecidir. İlköğretim kurumları standartları uygulaması da bu sürecin aracıdır (MEB, 2010). İlköğretim kurumları standartları uygulamasına göre öz-değerlendirme süreci bir okulun:

- ★ Fotoğrafının çekilmesidir.
- ★ Güçlü, zayıf ve gelişmesi gereken alanlarının belirlenmesidir.
- ★ İçe dönük bir biçimde değerlendirilmesidir.
- ★ Kendi durumunu kendinin teşhis etmesidir.
- ★ İçinde bulunduğu mevcut durumu tespit ederek, gelişme planları için gerekli verileri üretmesidir.
- ★ Görevlerini daha iyi yapabilme fırsatları oluşturmasıdır(MEB, 2010).

Okulları, öğrencilerin sosyalleşmesinde ilk adım olarak düşündüğümüzde, bireylerin yaşamı için çok önemli bir yere sahiptir. Bireyler için bu kadar önemli olan bir eğitim öğretim yuvasının elbette ki istenilen koşulları yakalayabilmesi çok önemlidir. Etkili bir okul, öğrenciler için etkili bir öğrenme ortamı yaratan okuldur. Etkili okulu oluşturmada öz değerlendirme süreci önemli bir işlev görür. Bu açıdan bakarsak İlköğretim kurumları standartları uygulaması, okulların öz değerlendirme yapabilmesine imkân sağlar.

İlköğretim kurumları standartları uygulaması ve öz-değerlendirme süreci; okulları, kurumsal farkındalık ve bilgi birikimi oluşturmaya ve bu bilgileri kurumsal gelişim için kullanmaya teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu bilgilerin oluşturacağı veri tabanı, okulun tutarlılıkla ve kararlılıkla sistematik olarak sürdürülen öz-değerlendirme-planlama-iyileştirme süreçlerinin bir ürünüdür. Okul yönetimi, sürekli iyileştirme anlayışını benimsedikçe iç ve dış bilgileri daha sistematik ve aşamalı olarak toplayacak, yönetecek ve gelişim için kullanacaktır (MEB, 2010).

Bir sisteminin başarısı, o sistemin örgüt yapısı ve gelişimsel döngüsünde yer alan uyum süreci ile doğrudan ilgilidir (Akan, 2011). Çağdaş eğitim sistemi, bireysel gereksinimleri giderdiği, bireysel farklılıkları gözettiği ve bireylerin, yaşadıkları çağa ve topluma uyumlu yaşamalarını sağlayacak nitelikleri kazandırabildiği ölçüde insanların kendilerini gerçekleştirmelerine hizmet etmiş sayılır. Bu nedenle toplumlar, eğitim sistemlerinin işleyişini etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirmeye çalışırlar. Bireylerin eğitimlerini tesadüflere bırakmaz; bilimsel ilkeler ışığında, planlı, programlı bir biçimde yürütürler. Sistemdeki bir öğenin olumlu ya da olumsuz işleyişi, diğer öğeleri de olumlu ya da olumsuz olarak etkiler (Aytunga, 2004). İlköğretim kurumları standartları uygulaması, öğrencilerin eğitim öğretim hakkına yönelik olarak, ilköğretim okullarında eğitim öğretim faaliyetlerinin daha etkili ve verimli yürütülebilmesi için; fiziki mekan gereksinimleri, yönetsel değerlendirme, fırsat eşitliği, eğitim öğretim önünde ki engellerin kaldırılması, öğrenci başarısı için daha etkili ve başarılı bir yönetim anlayışı, eğitim öğretim faaliyetlerinin yürütülmesi noktasında okulun bütün paydaşlarının bu sürece dahil edilmesi gibi bir çok alanda bir sinerji oluşturmayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Çalışmada nitel araştırma yönteminden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemleri; algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasını sağlamaktadır. Ayrıca sosyal olguları bağlı buldukları

çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek 2008;39). Yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkan, bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan olgu bilim desenidir.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Erzincan il merkezinde bulunan 30'u resmi, 2 tanesi özel ilköğretim okulu olmak üzere toplam 32 ilköğretim okulu arasından seçilen 20 ilköğretim okulunda görev yapmakta olan ilköğretim okul yöneticileri oluşturmaktadır.

Verilerin toplanması

Olgu bilim araştırmalarında başlıca veri toplama aracı görüşmedir (Yıldırım ve Şimşek 2008). Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği uygulanmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği, müdürlerle yapılan görüşme sırasında; değişen koşullara uyum sağlayabilme esnekliği, geribildirim mekanizmasının anında işleyebilmesi, derinliğine bilgi edinilebilmesi, yanlış anlamaların azaltılması, cevaplarda bireyselliğin korunması gibi özelliklerinden (Yılmaz, 2011) dolayı bu araştırma için uygun görülmüştür. Yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. İlk olarak örneklem dışından üç okul yöneticisi ile birlikte çalışma ile ilgili pilot görüşme yapılmış, bu görüşme bulguları doğrultusunda "görüşme formu" hazırlanmıştır. Bu form alan uzmanları ve ilköğretim okul yöneticileri tarafından incelenmiştir. İnceleme sonucunda, gerekli düzeltmeler yapılarak formun son hali elde edilmiştir. Okul yöneticilerinden alınan izin doğrultusunda ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Görüşmelerin her biri ortalama 25 dakika sürmüştür.

Verilerin analizi

Olgu bilim araştırmalarında veri analizi yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarmaya yöneliktir. Bu amaçla yapılan içerik analizinde verinin kavramsallaştırılması ve olguyu tanımlayabilecek temaların ortaya çıkarılması çabası vardır. Bunun yanında ortaya çıkan temalar ve örüntüler çerçevesinde elde edilen bulgular açıklanır ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek 2011). Bu araştırmada okul yöneticilerinin görüşleri alındıktan sonra sorulara verilen benzer cevaplar bir araya toplanmış ve araştırmaya yansıtılmıştır. Bu çalışma yapılırken araştırmacıların dışında iki uzman kişinin görüşleri alınmıştır. Verilerin analizi yapılırken yöneticilerin görüşlerinde değişiklik yapılmadan araştırmaya yansıtılmıştır. Sadece dilbilgisi açısından düzenlemeler yapılmıştır.

Araştırmanın Amacı:

Bu araştırmanın amacı ilköğretim okullarında uygulanmaya başlanan ilköğretim kurumları standartlarına ilişkin ilköğretim okulu yöneticilerinin görüşlerini değerlendirmektir. Bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1- İlköğretim kurumları standartları hakkında okul yöneticileri genel olarak ne düşünmektedir?
- 2- Okul yöneticilerine göre ilköğretim kurumları standartları uygulamasının okul yönetimi üzerine olumlu etkileri nelerdir?

- 3- Okul yöneticilerine göre ilköğretim kurumları standartları uygulamasının okul yönetimi üzerine olumsuz etkileri nelerdir?
- 4- Okul yöneticilerinin ilköğretim kurumları standartları uygulamasına dair önerileri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

İlköğretim kurumları standardı uygulamasının amaca ulaşması, etkili ve verimli bir şekilde uygulanabilmesi okul yöneticileri sayesinde gerçekleşir. Okul yöneticileri çalışanların uygulama sürecine katılmasında, uygulamaya dönük olarak moral ve motivasyonlarının artmasında veli ve öğrencilerin sürecin bir parçası olarak kendilerini görmelerinde önemli görevler üstlenir. Bu çalışma ilköğretim kurumları standardı uygulaması hakkında okul müdürlerinin görüşlerini yansıtmaya bakımından önemlidir. Yapılan literatür taramasında bu alanda herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bundan dolayı bu çalışmanın alanında ilk olması açısından önemli olduğu ve sonraki çalışmalara ışık tutacağı söylenebilir.

Bulgular ve Yorum

Çalışmanın amacı doğrultusunda ilköğretim müdürlerinin ilköğretim kurumları standartları uygulaması hakkındaki görüşlerinin alınması için dört soru yöneltilmiştir. Bu sorular; okul yöneticilerinin ilköğretim kurumları standartları hakkında ne düşündüklerini, ilköğretim kurumları standartları uygulamasının okul yönetimi üzerine olumlu etkilerini, ilköğretim kurumları standartları uygulamasının okul yönetimi üzerine olumsuz etkilerini ve ilköğretim kurumları standartları uygulaması hakkındaki önerilerini sorgulamaktadır. Bulgular, frekans ve yüzde dağılımları şeklinde tablolaştırılmış daha sonra katılımcıların görüşlerinden de alıntılar yapılarak yorumlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda hazırlanan sorulardan birincisi “İlköğretim kurumları standartları uygulaması hakkındaki görüşleriniz nelerdir?” sorusudur. Katılımcıların, ilköğretim kurumları standartları uygulaması hakkındaki düşüncelerinin ne olduğu ile ilgili bu soruya verdiği yanıtlarda elde edilen görüşler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo1. İlköğretim kurumları standartları uygulaması hakkındaki okul yöneticilerinin görüşleri

Görüşler	F	%
Okulların gelişimi açısından önemli bir uygulama olarak görmekteyim	13	71.4
Okulun öz değerlendirmesi açısından olumlu bulmaktayım	1	5
Tam anlamıyla anlaşılmadığına inanmaktayım	3	15
Ütopik bir uygulama olduğuna inanmaktayım	2	10
İKS ile ilgili olumlu bir düşünceye sahip değilim	1	5

Tablo 1’ de görüldüğü gibi “İlköğretim kurumları standartları uygulaması hakkındaki görüşleriniz nelerdir?” sorusuna, okul yöneticilerinin %71,4’ü okulların, eksik ve zayıf yönlerini öğrenmesi, kendini tanınması, okullara kendileri hakkında bilgi vermesi, okulların gelecek ile ilgili hedef belirlemeleri, okulların yaptıkları işi ne

derece yaptıklarını belirlemesi açısından çok yönlü bir değerlendirme imkanı sunduğunu, %5'i okulların kendileri hakkında bir yargıya varmalarını ve eksiklerinin tespit edilip giderilmesini sağlaması ve okulların öz değerlendirme sürecini harekete geçirmesi ve denetimin yerleşmesi bakımından olumlu bir çalışma olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca müdürlerin %15'i İlköğretim kurumları standartları uygulamasının, öğretmenler, öğrenciler ve veliler tarafından tam anlamıyla anlaşamadığını, %10'u gerçekleşme ihtimalinin çok zayıf olmasından dolayı ütopyik bulduklarını, %5'i ise okullara herhangi bir yararı olmayacağından ötürü olumlu bir düşünceye sahip olmadıklarını ifade etmektedirler.

Tablo 2. İlköğretim kurumları standartları uygulamasının okul yönetim sürecine olumlu katkıları ile ilgili okul yöneticilerinin görüşleri

Görüşler	F	%
Okulların genel durumunu ortaya koymaktadır	8	40
Okulların kendini değerlendirmesine imkan sunmaktadır	4	20
Okul yönetimine şeffaflık getirerek otokontrol sistemi sağlamaktadır	3	15
Veli, öğretmen ve öğrenciyi yönetim sürecine katmaktadır	4	20
Kurum körlüğünü ortadan kaldırmaktadır	4	20
Okulların veli profilini ortaya çıkarmaktadır	3	15
Okullara sistematik çalışma imkanı sunmaktadır	6	30
Okulları kaliteyi yakalamaya teşvik etmektedir	7	35
Hiçbir olumlu yanını göremiyorum	3	15

Tablo 2' de görüldüğü gibi "İlköğretim kurumları standartları uygulamasının, okul yönetim sürecine olumlu etkileri nelerdir?" sorusuna müdürlerin %40'ı, okulların mevcut durumunu tespit etmede onlara imkan tanıdığını, okulların neyi iyi yaptıklarını, neyi yapamadıklarını göstermektedir, okulların önünü görmesini sağlamaktadır, okul yöneticilerine okulları hakkında bilgi vermektedir, %20'si okullara kendini değerlendirme imkânı sunmaktadır, %15'i okul yönetimine şeffaflık getirerek otokontrol sistemi sağlamaktadır, okul yönetiminin paylaşılmasını, karar alma mekanizmasına katılımı sağlamaktadır, %20'si okulun paydaşları olan veli, öğretmen ve öğrenciyi yönetim sürecine katmaktadır, %20'si kurumsal körlüğü ortadan kaldırmaktadır cevaplarını vermektedirler. Ayrıca müdürlerin %15'i ilköğretim kurumları standartları uygulamasının, okulların mevcut veli durumu hakkında okullara bilgi vermektedir, %30'u okullara sistematik çalışma imkanı sunmaktadır, %35'i okulları kalite standartlarını yakalamaya teşvik etmektedir ve müdürlerin %15'i hiçbir olumlu yanını göremiyorum cevaplarını vermektedirler.

Tablo 3. İlköğretim Kurumları Standartları'nın okul yönetim sürecine olumsuz etkileri hakkında okul yöneticilerinin görüşleri

Görüşler	F	%
Tarafsız bir değerlendirme oluşturduğuna inanmıyorum	10	50
Verilen seminerler yetersiz olduğunu düşünüyorum	11	55
Okulların teknik alt yapısının yeterli olmadığını düşünüyorum	6	30
Veliler İKS konusunda bilinçsiz olduğunu düşünüyorum	14	70
Anketteki soru sayısı çok fazla olduğunu düşünüyorum	5	25
Anket sorularının veli ve öğrenci seviyesine uygun olmadığını düşünüyorum	5	25
Zamanlamasının doğru olamadığına inanıyorum	8	40
Veliler tarafından anlaşılmadığını ve velilere ulaşmada sıkıntılar yaşandığını düşünmekteyim	4	20
Okullara fazladan iş yükü getireceğini düşünüyorum	3	15

Tablo 3' de görüldüğü gibi "İlköğretim kurumları standartları uygulamasının, okul yönetimine olumsuz etkileri nelerdir?" sorusuna müdürlerin %50'si, tarafsız bir değerlendirme yapılmadığını, okul ile veli arasındaki ilişkinin boyutunun değerlendirme aşamasına yansıdığını, veliler için bunun bir hesap sorma aracı olarak kullanılabileceğini ve veli okul ilişkilerinin şahsileşmesine neden olabileceğinden dolayı velilere ait olan bölümün sınırlandırılması gerektiğini, %55'i İlköğretim kurumları standartları ile ilgili verilen eğitim seminerlerinin katılımcıların hazır bulunuşluk düzeyini karşılamakta yetersiz kaldığını, seminerlerin formaliteden öteye geçmediğini ve hatta seminerleri veren kişilerin konu ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, %30'u okulların teknik altyapısının ve internet ağının İlköğretim kurumları standartları uygulamasını karşılayacak derecede yeterli olmadığını, %70'i İlköğretim kurumları standartları hakkında velilerin yeterli derecede bilgiye sahip olmadıklarını, seçilen velilerin öğrenim durumunun İlköğretim kurumları standartları uygulaması için yeterli olmadığını, %25'i anket sorularının sağlıklı cevap vermeyecek kadar fazla olduğu, %25'i anket sorularının velilerin ve öğrencilerin cevaplandırabileceği düzeyde olmadığını, anket sorularının hedefe yönelik olmadığını, soruların amacı açık bir şekilde ifade etmediğini ve standartlara uygun olmadığını, veli ve öğrencilerin soruları cevaplandırmada rastgele cevaplar verdiği, %40'ı ilköğretim kurumları standardı uygulamasının okulların iş yükünün yoğun olduğu dönemde olmasının sağlıklı sonuçlar doğurmayacağını ve bundan dolayı zamanlamasının yanlış olduğunu, okulların yıllık çalışma planına uygun bir şekilde hazırlanması gerektiği cevaplarını vermişlerdir. Ayrıca müdürlerin %20'si, İlköğretim kurumları standartları uygulamasının okulun paydaşları olan veliler tarafından anlaşılmadığını ve velilere ulaşmada sıkıntılar yaşandığını, %15'i ise bu uygulamanın okullara fazladan iş yükü getireceğini söylemişlerdir.

Tablo 4. İlköğretim Kurumları Standartları uygulamasına dair okul yöneticilerinin önerileri

Görüşler	F	%
Veli ve öğrenci tespitinde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerinin alınması gerektiğini düşünüyorum	6	30
Okulların teknik alt yapısı hazır hale getirilmesi gerektiğini düşünüyorum	7	35
Veliler bilinçlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum	9	45
Anket sorularının daha kolay anlaşılır olması gerektiğine inanıyorum	5	25
İlköğretim kurumları standardı hakkında kurs ve seminerlerin artırılması gerektiğine inanıyorum	6	30
Uygulama geliştirilerek her okulun şartlarına göre yeniden hazırlanması ve dönütlerin değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum	4	20

Tablo 4' de görüldüğü gibi "İlköğretim kurumları standartları ile ilgi önerileriniz nelerdir?" sorusuna müdürlerin %30'u, veli ve öğrenci tespitinde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerinin alınması gerektiğini, bunun için de okulların oluşturacağı veli-öğrenci havuzundan sistemin kendisinin katılımcıları belirlemesi gerektiğini aksi takdirde sistem tarafından seçilen velilerin ve öğrencilerin hazır bulunuşluğunun soruları cevaplandırma düzeyinden çok uzakta olması uygulamanın amacına ulaşmasını engelleyeceğini, %35'i velilerin uygulamaya katılımlarını sağlayacak internet ortamından yoksun olmaları nedeniyle, okulların teknik alt yapısının ve internet ağının ilköğretim kurumları standartları uygulamasını gerçekleştirebilecek düzeye getirilmesi gerektiğini, %45'i velilerin uygulamanın okullarına ve öğrencilerine ne gibi yararlar sağlayacağı konusunda bilgilendirilmesinin katılımı ve istenilen amaca ulaşmayı arttıracığı konusunda velilerin bilinçlendirilmesi gerektiğini ve katılımın gönüllülük esasına göre sağlanması gerektiğini, %25'i anket soruları velilerin ve öğrencilerin daha kolay bir şekilde anlamasını sağlayacak şekilde yeniden hazırlanması gerektiğini, aksi takdirde velilerin ve öğrencilerin sorulara verdikleri cevapların gerçekten uzak kalacağını, %30'u İlköğretim kurumları standartlarının katılımcılar tarafından tam olarak anlaşılabilmesi için, bu doğrultuda kurs ve seminerlerin sayısının artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca müdürlerin %20'si, bazı okulların uygulamayı sağlıklı bir şekilde yapamadığını, gerek veli gerekse de öğrenci bilinci açısından uygun olmadıklarını, teknik olanakların yetersiz olması nedeniyle uygulamaya katılmadıklarını ve özellikle taşra ve köy okullarının uygulamayı sağlıklı bir şekilde yürütmelerinin zor olduğunu bu nedenle uygulamanın resmiyette kalmaması, geliştirilerek her okulun şartlarına göre hazırlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Sonuç ve Öneriler

İlköğretim kurumları standartları uygulaması hakkındaki yanıtlar incelendiğinde; ilköğretim okul yöneticilerinin ilköğretim kurumları standardı uygulamasına genel olarak olumlu baktıkları, ancak uygulama hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları ifade edilebilir. Bu durum İlköğretim kurumları standartları uygulamasının okullar tarafından tam olarak algılanmadığı sonucunu ortaya koymaktadır. Özellikle velilerin konu hakkındaki bilgi eksikliği okul yöneticilerini olumsuz etkilemektedir. Veliler tarafından yapılan değerlendirmenin okulların mevcut durumunu ortaya koymada yetersiz kalacağı düşünülmektedir. Aynı şekilde seçilen öğrencilerden bazılarının sorulara doğru cevap verebilecek düzeyde olmaması da bu uygulamanın eksik yanlarından birisi olarak ifade edilmektedir.

İlköğretim kurumları standartları uygulamasının, okul yönetim sürecine olumlu etkileri ile ilgili cevaplar incelendiğinde; İlköğretim kurumları standartları uygulamasının okul yönetimine olumlu katkı sağlayacağı söylenebilir. Özellikle, okul yönetimine okul ile ilgili bilgi vermesi ve okul yönetiminin kendini değerlendirmesine imkan tanınması, okul yönetimine şeffaflık getirerek otokontrol sistemi sağlaması, kurum körlüğünü ortadan kaldırması, okulun paydaşları olan veli, öğrenci ve öğretmenin yönetim sürecine dahil olması bakımından okul yönetimine olumlu katkılar sunacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda paydaşların yönetim sürecine katılımının, okul yönetimini bireysellikten kurtararak geniş katılımlı bir yönetim anlayışını ve okullara sistematik çalışma imkânı sunacağı söylenebilir.

Okul yöneticilerinin, ilköğretim kurumları standartları uygulamasının okul yönetimine olumsuz etkileri hakkındaki görüşleri incelendiğinde, okul ile veli arasındaki ilişkinin boyutunun değerlendirme aşamasına yansıtılabileceği, veliler için bunun bir hesap sorma aracı olarak kullanılabilmesi ve veli okul ilişkilerinin şahsileşmesine neden olabileceği gibi olumsuz etkilerinden bahsedilebilir. Ayrıca, okulların teknik altyapısının ilköğretim kurumları standartları uygulamasını karşılayacak derecede yeterli olmaması, ilköğretim kurumları standardı uygulamasının okulların iş yükünün yoğun olduğu dönemde olmasının sağlıklı sonuçlar doğurmayacağı olumsuz etkiler olarak ifade edilebilir.

İlköğretim Kurumları Standartları uygulamasına dair okul yöneticilerinin sunduğu öneriler incelendiğinde okul yöneticileri; Veli ve öğrenci tespitinde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerinin alınması, okulların teknik alt yapısının hazır hale getirilmesi, velilerin bilinçlendirilmesi, anket sorularının daha kolay anlaşılır olması, uygulama hakkında kurs ve seminerlerin artırılması, uygulamanın geliştirilerek her okulun şartlarına göre yeniden hazırlanması ve dönütlerin değerlendirilmesi gibi bir takım öneriler getirmişlerdir.

Öneriler;

Araştırma bulgularına dayanarak ilköğretim kurumları standartları uygulamasına ilişkin şu öneriler getirilebilir;

- 1- İlköğretim kurumları standartları uygulamasına dair, müdürlerin, öğretmenlerin, velilerin ve öğrencilerin bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar arttırılabilir.
- 2- İlköğretim kurumları standartları uygulamasında sürece dâhil olacak velilerin ve öğrencilerin seçilmesi konusunda okul yöneticileri ve öğretmenler ile işbirliği yapılabilir.
- 3- Okulların teknolojik olarak uygun hale getirilmesi sağlanabilir.
- 4- Zamanlama açısından daha uygun ve katılımı sağlayacak bir zaman dilimi seçilebilir.
- 5- Değerlendirme süreci daha objektif hale getirilerek gerçek dışı beyanların önüne geçilebilir.
- 6- Anket sorularının hazırlanması sürecinde velilerin eğitim durumu dikkate alınabilir ve veli düzeylerine uygun sorular hazırlanabilir.
- 7- Ankette bulunan soruların sayısı, katılımcıların gerçek dışı beyanlarda bulunmasını önleyecek derecede azaltılabilir.

Kaynakça

- ADA, Şükrü ve AKAN, Durdağı. (2007). "Değişim Sürecinde Etkili Okullar", **Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı16, ss 344
- AKAN, Durdağı. (2011). **Eğitim Bilimine Giriş**, (Editör: Fatih Töremen) İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul, ss. 391
- AKSU, Mualla. (2002). **Eğitimde Stratejik Planlama ve Toplam Kalite Yönetimi**, Anı Yayıncılık, Ankara, s.56.
- ALKAN, Nazlı. (1996). **Bilgi Merkezlerinde Değerlendirmenin Önemi, Türkiye'de Bilgi Merkezlerinin Yönetimi ve Sorunları Sempozyumu**: Ankara: Ankara Üniversitesi
- ATAKLI, Aylanur. (1996). **İlkokullarda Yönetici Davranışlarının Öğretmenlerin Verimliliğine Etkisi**, M.E.B yayınları, İstanbul, ss.29
- AYDIN, İnyet (2008). **Öğretimde Denetim**, Pegem Akademi, Ankara , s.117
- AYTUNGA, Oğuz. (2004). "Bilgi Çağında Yüksek Öğretim Programları", **Milli Eğitim Dergisi**, Sayı 164.
- BAŞAR, Hüseyin. (2004). **Eğitim ve Okul Yöneticiliği**, Pegema yayıncılık, (Edit: Yüksel ÖZDEN), Ankara, s.154
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener, (2010). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Pegem Yayınları, Ankara.
- CONTI, Tito. (1998). **Kurumsal öz değerlendirme**. (Çeviren: Günhan GÜNAY). İstanbul: Rota Yayın Yapım Tanıtım Ticaret Ltd. Şti.

- CIS (2003). "Council of International Schools", **Okul Değerlendirme ve Akreditasyon Kitapçığı**, İngiltere, Editorler: Dorothy Galo, Robert J. O'Donnell, Gerry Percy, David Styan and Pete Woodward
- ÇARIKCI, Barış. (2006). **Öz Değerlendirme ve Türk Kamu Sektöründe Uygulama**, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli
- EFQM, (1999). **Özdeğerleme Yöntemleri ve Uygulama Rehberi**, Kalder Yayını, İstanbul
- EMANET, Hakan. (2007). *EFQM Mükemmellik Modeli İle Kamu Yönetiminde Kalite Geliştirme ve Öz değerlendirme Çalışmaları Üzerine Bir Saha Çalışması: Dikimevi Örneği*, , Doktora Tezi, Gebze İleri Teknoloji Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gebze,
- ENSARİ, Hoşcan. (2002). **21. Yüzyıl Okulları İçin Toplam Kalite Yönetimi**, Sistem Yayıncılık, İstanbul
- ERDOĞAN, İrfan. (2000). **Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği**, Sistem Yayıncılık, İstanbul
- ERDOĞAN, İrfan. (2010). **Eğitim ve Okul Yönetimi**, Alfa Yayınları, İstanbul, ss. 108.
- KAL DER (2002). "Eğitimde TKY Uzmanlık Grubu" **Eğitim kurumları için toplam kalite yönetimi ve özdeğerlendirme**. İstanbul.
- KARACA, Erol. (2008). "Eğitimde Kalite Arayışları Ve Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması", **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı 21.ss.61.
- M.E. B (2010). "İlköğretim Kurumları Standartları Eğitim Dokümanı", Milli Eğitim Bakanlığı, İlköğretim Genel Müdürlüğü, Ankara
- ÖĞÜLMÜŞ, Selahattin (1991), "İçerik Çözümlemesi" **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, 24 (1), Ankara.
- PAYKOÇ, Fersun. (1995). "Eğitimcinin Sürekli Eğitiminde Kalite ve Yeni Yaklaşımlar" **4. Ulusal Kalite Kongresi**; Ankara, ss. 586
- ŞİŞMAN, Mehmet. (2004). **Öğretim Liderliği**, Pegem Yayıncılık, Ankara, ss.91
- TAYMAZ, Haydar. (2011). **Eğitim Sisteminde Teftiş, Kavramlar, İlkeler, Yöntemler**, Pegem Akademi, Ankara, ss. 169
- TAVŞANCIL, Ezel. ve ASLAN, Esra. (2001). **İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri**. Epsilon Yayıncılık. İstanbul.
- TÜRKYILMAZ, Ferhan. (2009). **Çalışanların Öz Değerlendirme, Denetim Yönetimi Ve Örgütsel Bağlılık Algılarının Değerlendirilmesi**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir
- YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan. (2008). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayıncılık, Ankara
- YILDIRIM, A ve ŞİMŞEK, H. (2011). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- YILDIRIM, Bilal. (2010). **Türk Eğitim Sistemi Ve Okul Yönetimi**, (Editör Vehbi Çelik), Pegem Akademi Yayınları, Ankara, ss.113.
- YILMAZ, Serap. (2011). **İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin "Birlikte Çalışma"ya İlişkin Algıları**. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 1,ss.14
- , "Eğitim Kurumları Performansının Geliştirilmesinde Öz Değerlendirmenin Önemi", Ali UÇAR & Neriman ÖZTÜRK, 27.10.2011

THE VIEWS OF SCHOOL DIRECTORS IN TERMS OF THE IMPLEMENTATION OF PRIMARY SCHOOL STANDARDS (PSS)

Durdağı AKAN*

Sinan YALÇIN**

İsa YILDIRIM***

Abstract

Self-evaluation in educational organizations provides information about the current state of the schools self-evaluation process revealing what schools can or cannot do increases the productivity of the effectiveness of schools. The aim of this study is to evaluate the views of school directors in terms of the implementation of Primary School Standards (PSS), which will motivate the process of self-evaluation of the schools, introduced in Primary schools from 2010-2011 training year. For this purpose, we consulted to the views of 20 elementary school principals in the center of the province of Erzincan. In the study we used qualitative research methods and analyzed the findings obtained through qualitative data analysis method. As consequence of the study, we determined that the school managers in general have positive thoughts about PSS but do not have enough information about the practice and procedures, the parents are indifferent to this practice, the schools do not have adequate technical infrastructure and they have some problems during the practicing stage.

Key Words: School Principal, Self-evaluation, Primary School Standards (PSS)

* Assistant Prof. Dr. Atatürk University Kazım Karabekir Faculty of Education / Erzurum

** Şehit Cengiz Topel Primary School / Erzincan

*** Palandöken Primary School / Erzurum